GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 17. *Vinerĭ, 23 Ianuariu (4 Februariu).* 1887.

Brașovŭ, 22 Ianuariu 1887.

In cele din urmă s'a auḑitŭ în camera ungară și vocea unui deputatŭ naționalŭ românŭ.

Era și timpulŭ sĕ se audă, căcĭ prea se bucurau șoviniștii, că deputatulŭ sêrbŭ Dimitrievicĭ a rĕmasŭ singurŭ singurelŭ cu părerile lui, făr' de nicĭ o susținere și aprobare.

Domnulŭ Vincențiu Babeșŭ este vecinŭ cu colegulŭ sĕu Dimitrievicĭ, ocupândŭ loculŭ de lângă elŭ pe una din băncile deputațilorŭ. Nu i-a pututŭ scăpa dér nicĭ unŭ cuvêntŭ din discursulŭ pronunțatŭ de acestŭ corifeu alŭ partidei naționale sêrbescĭ.

Dimitrievicĭ a vorbitŭ de nĕcazurile Sêrbilorŭ, de plângerile lorŭ îndreptățite, de desamăgirile lorŭ, de ignorarea lorŭ ca naționalitete, de nenorocita tendință de maghiarisare, de mĕsurile despotice ale guvernului, care nu respectă nicĭ chiar libertatea individuală, de călcarea autonomiei bisericei sêrbescĭ, de violarea sêmțului de dreptate alŭ Sêrbilorŭ prin nelegala numire a unui patriarhŭ, pe care'lŭ urăscŭ toțĭ Sêrbii. Elŭ a descoperitŭ representanțilorŭ elementului dela putere adevĕratele sentimente ale poporului sĕu arătându-le, că viuă și puternică este încă consciința națională a Sêrbilorŭ.

Domnulŭ Babeșŭ le-a auḑitŭ tóte aceste, a auḑitŭ pe colegulŭ sĕu sêrbŭ ḑicêndŭ, că Serbii, deși arŭ fi îndreptățițĭ a avé o posițiune de dreptŭ publicŭ deosebită în acestŭ statŭ, s'au mărginitŭ a pretinde egală îndreptățire numai pe têrêmulŭ administrativŭ, dér nicĭ acésta modestă dorință a lorŭ n'a fostŭ împlinită de către cei dela putere.

Enunciațiunile deputatului naționalŭ sêrbesŭ au trebuitŭ sĕ facă o adêncă impresiune asupra deputatului naționalŭ românŭ și au trebuitŭ, firesce, sĕ-lŭ îndemne a face asemĕnare între starea nóstră și a poporului slavŭ din sudulŭ Țĕrei unguresc̆ĭ.

— Ce credețĭ voi Ungurilorŭ? Luațĭ în deșertŭ vorbele deputatului Dimitrievicĭ, pentru că vi se pare unŭ lucru bagatelŭ de-a vĕ juca cu-o mână de Sêrbĭ, când pe unŭ Gyurkovits cu ceata slugarnică a conaționalilorŭ sĕi îi putețĭ duce legațĭ de sfóră. Dér óre nu vĕ gândițĭ că chiar de v'ar succede a înăbuși pentru durată viața națională a Sêrbilorŭ, mai trăiescŭ în acestŭ statŭ și câteva milióne de Românĭ? Ce-o sĕ începețĭ cu aceștia?

Orĭ dóră sunteți de părere că deórece în sînulŭ națiunei mele domnesce în momentele de față cea mai mare liniște, acésta este unŭ semnŭ, că Românii suntŭ mulțumițĭ?

Multe ilusiunĭ v'ațĭ făcutŭ, domnilorŭ, de când a-țĭ ajunsŭ la putere, dér cea mai mare ilusiune arŭ fi sĕ credețĭ, că Românii au renunțatŭ la drepturile lorŭ, ce li le-au răpitŭ violența și uneltirile d-vóstre.

Colegulŭ meu Dimitrievicĭ v'a vorbitŭ de îndreptățirea elementului sêrbescŭ de-a avé o posițiune de dreptŭ publicŭ deosebită în acestŭ statŭ. Vĕ asigurŭ că noi Românii nu numai suntemŭ conscii de acésta îndreptățire, nu numai recunóscemŭ necesitatea d'a ni se crea o posițiune deosebită de dreptŭ publicŭ, dér o și pretindemŭ, căcĭ este unica garanțiă pentru asigurarea pacĭnicei desvoltărĭ a individualității nóstre naționale.

Onorabilulŭ deputatŭ sêrbescŭ v'a ḑisŭ, domnilorŭ, c' ar fi timpulŭ sĕ recunóscețĭ, că nu mai merge cu nenorocita d-vóstre politică de maghiarisare. O a-țĭ pusŭ în lucrare pe tótă linia și în contra nóstră, a Românilorŭ. Credețĭ că prin acésta a-țĭ câștigatŭ încrederea și simpatia poporului românŭ și că vi l'ațĭ făcutŭ amicŭ?

Arătați-mĭ, vĕ rogŭ, care este resultatulŭ politicei, ce ațĭ urmărit'o față cu noi Românii de 19 anĭ încóce? Eu vĕ spunŭ sincerŭ, că nu vĕdŭ sĕ fi adusŭ administrația d-vóstre în ținuturile locuite de Românĭ, decâtŭ miseriă și amărăciune, ura și disprețulŭ.

Suntemŭ în ajunulŭ unorŭ marĭ complicațiunĭ esterióre. Credețĭ d-vóstre, că o politică cu astfelŭ de resultate este aptă de a pregăti pópórele acestui statŭ pentu ora periculului?

Cam aceste trebue sĕ fi fostŭ ideile, ce le-a suscitatŭ în mintea d-lui Babeșŭ discursulŭ lui Dimitrievicĭ, atuncĭ când, după cum ne spune unŭ raportorŭ ungurŭ, a datŭ din capŭ ca semnŭ de aprobare.

Ne pare rĕu, că nu suntemŭ în posițiune a constata, că d-lŭ Babeșŭ a și *pronunțatŭ* aceste idei în auḑulŭ șoviniștilorŭ, carĭ trăiescŭ în amăgirea, că Românii nu suntŭ decâtŭ materialŭ pentru esperimentele fișpanilorŭ și ale inspectorilorŭ de scóle unguresc̆ĭ.

D-lŭ Babeșŭ s'a mărginitŭ a vorbì mai târḑiu cu ocasiunea desbaterei speciale la rubrica fondului de disposițiune, arătândŭ că acestŭ fondŭ sĕ întrebuințéză pentru scopurĭ de agitare în contra Românilorŭ.

Acésta nu era ceva nou nicĭ pentru d. Babeșŭ, nicĭ pentru d. Tisza, nicĭ pentru noi.

Până ce acestŭ guvernŭ va fi la putere va subvenționa organele sale după placŭ spre a „crea sobolĭ“ carĭ sĕ agite contra nóstră, ear nimenĭ nu'lŭ va puté împiedeca.

De aceea trebue sĕ cadă mai întâiu guvernulŭ și sistemulŭ ruinătorŭ de aḑĭ, ca sĕ se îndrepteze lucrurile.

Domnulŭ Babeșŭ făcea mai bine, după noi, décă se mărginea a documenta acésta, adăugândŭ, că Românii nu vorŭ renunța niciodată la drepturile lorŭ.

Invĕțămêntulŭ nostru mediu și superiorŭ,

în raportŭ cu necesitățile nóstre.

II.

Décă luămŭ în mână datele statistice ale gimnasiilorŭ nóstre, vedemŭ, că deja înainte de a termina întrerupŭ studiile fórte mulțĭ tinerĭ, spre a se întórce la moșia părintéscă, décă au, séu spre a îmbrățișa cariera de învĕțătorŭ séu notarŭ, și că în totalŭ peste 90% dintre cei ce frecventéză gimnasiile nóstre se întorcŭ acasă directŭ, orĭ indirectŭ, la agricultură, căcĭ notarulŭ, învĕțătorulŭ, preotulŭ, neputêndŭ trăì cum se cade din miculŭ lorŭ salarŭ, suntŭ constrînșĭ sĕ pórte și economia câmpului, despre care ei n'au învĕțatŭ în școlă nimicŭ.

Resultatele se și vĕdŭ, căcĭ, deși unele din școlele nóstre au trecutŭ peste suta de anĭ dela înființarea lorŭ, și deși *prin* și *pe la* sate relativŭ avemŭ destui ómenĭ cu carte, totușĭ producțiunea nóstră n'a datŭ nicĭ în cantitate și nicĭ în calitate fiă măcarŭ c'unŭ firŭ de pĕrŭ înainte, ci ea e totŭ cea moștenită din moșĭ și strămoșĭ, cunoscințele nóstre de agricultură se mărginescŭ încă totŭ numai la cele din Georgicele lui Virgilŭ și din istoria naturală a lui Pliniu celŭ tinĕrŭ. Rassele nóstre de vite suntŭ primitive, rotațiunea, totŭ cea de 2 și 3 câmpurĭ usitată încă pe timpulŭ Romanilorŭ vechĭ, la gunoiu strîngemŭ tótă apa și bălțile din curte, ér cu amoniaculŭ și acidulŭ nitricŭ gunoimŭ rîurile și aerulŭ atmosfericŭ. Pentru agricultorii noștri cu carte, numele și lucrările unui Thaer, Boussingault, unui Liebig, Koppe, unui I. Kühn, Settegast și Emil Wolf suntŭ mai puținŭ cunoscute și de mai puțină importanță decâtŭ bunăóră numele regențilorŭ egipteni din dinastia a XXI-a!!...

Ca sĕ avemŭ însĕ esemple și mai palpabile, nu avemŭ decâtŭ sĕ ne uitămŭ ce sĕ petrece în străinătate. In Germania d. e. băieții cu 4—5 clase gimnasiale, după ce mai învéță 1—1½ anŭ ceva din agricultură, administréză și cultivă intensivŭ moșii de 4—5 mii hectare întindere, operéză cu sute de mii de mărcĭ pe anŭ, facŭ studii importante și sistematice asupra prăsirii și aclimatisărei diferitelorŭ rasse de vite și plante, asupra naturei bólelorŭ lorŭ precum și a mijlócelorŭ de a-le combate ș. a. ș. a., facŭ totŭ felulŭ de ameliorațiunĭ de cultură marĭ și micĭ: scurgerĭ și secărĭ de rovine și mlaștine, drenagiurĭ, irigațiunĭ, fĕnații și liveḑĭ artificiale ș. a. pe când la noi tinerii după 15—16 anĭ de studiu nu suntŭ în stare sĕ-șĭ procure o bucată de pâne séu sĕ cultive raționalŭ cele 10—15 hectare pământŭ dela tată-sĕu séu dela biserică.

In străinătate pe lângă mulțimea de ḑiare și scrierĭ periodice speciale de agricultură și de industriile împreunate cu agricultura, tóte foile tratéză cestiunĭ de agricultură, atâtŭ pe têrêmulŭ sciințificŭ câtŭ și pe celŭ practicŭ. Așa de pildă întêmpinĭ într'ênsele tractate despre rentabilitatea introducerei unorŭ plante séu a vreunui soiu de vite într'o regiune séu alta, despre îmbunătățirea unei rasse de vite séu plante prin împărechiarea séu încrucișarea ei cu alta, despre perfecționarea cutărei și cutărei sisteme de cultură, despre nutrițiunea cutărorŭ animale, pentru obținerea folosului cutare ș. a.

Și ce se petrece la noi? De ce suntŭ capabilĭ gimnasistii noștri? Ce se scrie la noi despre agricultură? Credŭ că nu mai e de lipsă sĕ o spunemŭ, căcĭ scie fiăcare cum stămŭ în privința acésta. — Unŭ altŭ esemplu:

S'a înființatŭ d'atâța anĭ societatea română de creditŭ „Albina«, căreia apoi i-au urmatŭ societățile de creditŭ și economii regionale: „Timișana«, »Ardeleana«, „Furnica“, »Economulŭ«, „Transilvania« etc. cu scopŭ d'a veni în ajutorulŭ agriculturei române din Transilvania și Ungaria, și deși unele funcționéză deja de mai mulțĭ anĭ, totușĭ niciodată nu vei găsi în vr'unŭ ḑiarŭ séu broșură o dare de sémă séu vr'o observațiune din partea preoțilorŭ séu altorŭ ómenĭ de carte, carĭ trăiescŭ în mij loculŭ poporului, despre resultatulŭ și efectele ce au avutŭ aceste instituțiunĭ asupra agriculturei și economiei române din acelŭ ținutŭ décă ele îșĭ ajungŭ scopulŭ propusŭ, orĭ nu, décă ele ar trebui sporite séu numai sporitŭ capitalulŭ lorŭ și liberatŭ de unele condițiunĭ și formalitățĭ greóie și vexătóre, eventualŭ décă corespundŭ pe deplinŭ séu pentru a puté combate usura cu mai multă eficacitate și a scăpa pe poporŭ din mânile cămĕtarilorŭ și jidanilorŭ, propunerĭ și proiecte de a înființa altele, după alte sisteme fiă și cu capitalŭ mai puținŭ cum suntŭ d. e. în Germania de sudŭ cele înființate de țeranulŭ Raiffeisen, carĭ se mărginescŭ numai pe unŭ teritorŭ și la unŭ nume de membri restrînsŭ și unde împrumutulŭ se dă numai pe garanția solidară a tuturorŭ membrilor, — căcĭ nu găsescĭ. De asemenea de propunerĭ despre înființarea și organisarea de societățĭ pentru ameliorarea vitelorŭ, pentru introducerea culturei plantelorŭ industriale, de asociațiunĭ pentru producțiunea și esportulŭ de producte animalice și vegetale ș. a., de tóte aceste nicĭ că se pomenesce.*)

Până aḑĭ după 120 de anĭ studiu și de muncă încă n'avemŭ unŭ singurŭ tratatŭ de agricultură séu zootechniă, care sĕ-lŭ dămŭ țĕranului în mână, deși trăimŭ mai numai din agricultură avemŭ proprietarĭ de moșióre frumușele și de turme și cireḑĭ de vite de mai multe mii de capete!!

Ce e dreptŭ, de câtva timpŭ încóce, aparŭ micĭ tratate de grădinăritŭ și cultura pomilorŭ, mai cu sémă din partea învĕțătorilorŭ sătescĭ. Insĕ aceste manuale, orĭ și câtă silință îșĭ dau domnii învĕțătorĭ la compunerea lorŭ, nu potŭ avé o valóre literară, basată pe esperințe și încercărĭ minuțióse a unorŭ ómenĭ specialiștĭ, ci ele suntŭ, ca lucrările de diletanțĭ în genere, nisce traducțiunĭ și compilărĭ mai multŭ séu mai puținŭ reușite după nisce autorĭ străinĭ, de multe orĭ de-o valóre dubiă.

Sĕ trecemŭ la calendare, carĭ suntŭ destinate eminamente pentru poporulŭ cetitorŭ dela sate. Sĕ vedemŭ câte din ele aducŭ ceva despre agricultură, câte din ele tabele de analise de lapte, alimente, nutrețurĭ pentru ómenĭ și vite, câte analise de gunoiu și îngrășăminte pentru plante, câte conspecte asupra elementelorŭ nutritive și de folosŭ din diferitele producte agricole — asupra productivității și recoltei la diferite felurĭ de plante pe anumite terenurĭ; câte modele de contabilitate asupra

*) In privința înființării unei reuniunĭ de agricultură s'au făcutŭ pașĭ, până acum însĕ făr' de resultatŭ.
Red.

diferitelorŭ ramurĭ ale agriculturei ş. a., totŭ cestiunĭ din domeniulŭ practicŭ, carĭ eminamente intereséză pe agricultorŭ şi l'ar pune în posibilitatea ca sĕ judece şi calculese şi elŭ la munca sa? — Afară de unulŭ séu douĕ celelalte n'aducŭ nimicŭ despre economiă, şi înşiră numai têrgurile séu bêlciurile din Ardélŭ şi Ungaria.

Sĕ trecemŭ la cultura câmpului şi sĕ vedemŭ cum stămŭ cu producţiunea agricolă. Pe când conlocuitorii saşĭ au introdusŭ cultura în mare de plante industriale, a hemeiului, cânepei, inului, şi cultivă binişorŭ şi vinulŭ, ba unele firme cum e bunăóră a lui Teutsch din Sighişóra şĭ-au câştigatŭ deja unŭ renume europénŭ prin căutarea şi esportulŭ vinurilorŭ ei, la noi nu vei puté da de vre-o economiă séu casă renumită, care sĕ se distingă prin nescarĭ culturĭ deosebite, prin cultura de plante industriale, prin vitele ei alese séu lânurĭ fine, prin vinurĭ de calitate superióră, prin fabricaţiunea şi esportulŭ de untŭ, brânzeturĭ fine, de conserve séu de rachiu de prune etc. Ba chiar aruncândŭ privirea numai asupra chartelorŭ şi datelorŭ statistice de cultura diferitelorŭ plante, ni se înfăţişéză tristulŭ tablou, că tocmai în regiunile locuite de Românĭ nu s'a întrodusŭ încă nicĭ *cultura nutreţurilorŭ semĕnate, a trifoiului, lucernei, raigrasului, a sfeclelorŭ* etc., carĭ suntŭ basa şi temelia orĭcărei îmbunătăţirĭ şi progresŭ în agricultură!! Brânza nóstră numai noi o mâncămŭ, éră lâna e ca vai de ea şi numai noi o putemŭ întrebuinţa pentru fabricaţiunea hainelorŭ, străinii preferŭ a face din ea numai pătnrĭ şi straie pentru cai şi alte vite. Fabricile de postavŭ ce s'au înfiinţatŭ la Braşovŭ şi Sibiiu şi producŭ aşa numitulŭ postavŭ de Braşovŭ, care şĭ-a câştigatŭ o bună reputaţiune — pentru lucrările mai fine trebue sĕ aducă lâna din ţéra unguréscă — pe când turmele nóstre sĕ rărescŭ şi disparŭ pe fiecare anŭ şi noi ne plângemŭ că nu ni se plátescŭ, pe când fabricanţii lânurile nóstre le potŭ întrebuinţa numai la confecţionarea postavurilorŭ celorŭ ordinare şi dure.

In fine sĕ ne întrebămŭ câţĭ inşĭ dintre agricultorii nostri în urma silinţei şi zelului lorŭ séu a unorŭ împrejurărĭ favorabile au înaintatŭ devenindŭ din proprietarĭ micĭ proprietarĭ medii, şi din aceştia proprietarĭ marĭ? Pe cei din urmă îi poţĭ numĕra pe degete.

C'unŭ cuvêntŭ, nu numai în politică, ci din causa direcţiunei celei prea filologice şi filosofice din scóle, şi în cele economice amŭ devenitŭ şi rĕmasŭ pasivĭ în deplinulŭ înţelesŭ alŭ cuvêntului!!

Décă stămŭ atâtŭ de rĕu în cele economice, sĕ căutămŭ resultatele şi progresulŭ de pe terêmulŭ purŭ scientificŭ, dóră acesta va fi ceva mai îmbucurătorŭ. Sĕ ne întrebămŭ câţĭ din teologii absoluţĭ au, după mântuirea studiilorŭ, posibilitatea şi mijlócele d'aşĭ procura şi consulta alţĭ autorĭ de literatură, d'a se mai ocupa cu literatura, istoria, filosofia, teologia, sciinţele esacte şi artele, câţĭ din ei s'au distinsŭ pe têrêmulŭ literarŭ şi câţĭ au înmulţitŭ şi înavuţitŭ literatura, fiă sciintifică, fiă populară?

La şedinţele generale ale „Associaţiunei transilvane pentru cultura şi literatura poporului românŭ", şi la cele ale despărţĕmintelorŭ ei, séu în alte întrunirĭ, se ţine vre-o disertaţiă séu conferinţă despre fauna şi flora diferitelorŭ regiunĭ?*) In Ardélŭ, ţéra cea atâtŭ de bogatŭ înḑestrată şi înfrumseţată de natură, s'a publicatŭ óre până acum prin ḑiare séu broşurĭ volante orĭ şi numai ca adnecsŭ la programele anuale ale gimnasiilorŭ nóstre vr'unŭ studiu asupra formaţiunei şi stratificaţiunei petrografice şi geologice a vre-unei regiunĭ locuite de Românĭ? S'a cercetatŭ în privinţa petrografiei séu a mineralelorŭ vr'unŭ singurŭ dealŭ séu colină din partea nóstră? căcĭ cultura şi literatura şi prin atarĭ lucrărĭ se promovéză şi propagă, şi pentru noi aceste ar avé o maĭ mare valóre decâtŭ studiile despre influinţa, ce a esercitat'o limba grecéscă asupra celei latine. Din tóte aceste nimicŭ, şi pe când noi ne consumămŭ timpulŭ şi paralele cu numĕrarea şi conjugarea verbelorŭ eline neregulate şi în μι şi căutămŭ cu toţii rădăcinile vorbelorŭ grecescĭ, producţiunea nóstră sĕ reduce la nulă, economia ne stagnéză, ér materiile brute, în valóre de milióne de florinĭ, trecŭ din mâna nóstră în aceea a străinilorŭ, adeseorĭ pe o sumă bagatelă de 5—6 fl. şi noi locuimŭ încă pe unŭ pămêntŭ şi unŭ solŭ necunoscutŭ, o adevĕrată terra incognita. Ba putemŭ merge ceva mai departe şi ḑice, că până aḑĭ n'avemŭ încă o geografiă de Dómne ajută a Ardélului şi a ţinuturilorŭ învecinate locuite de Românĭ fiă pentru scólă séu pentru publiculŭ cetitorŭ. Va sĕ ḑică resultatulŭ nu e prea satisfăcĕtorŭ nicĭ aci.

SCIRILE ḐILEI.

Ministrii ungurĭ s'au întorsŭ din Viena în Pesta. Greutăţile esistente în privinţa cestiunei pactului nicĭ de astă dată n'au fostŭ înlăturate. De altă parte, cu tóte desminţirile ce s'au datŭ scirei privitóre la demisiunea mai multorŭ membri ai cabinetului Tisza, se crede că demisiunile vorŭ fi cunoscute în curêndŭ.

—x—

„Neue Temesvarer Zeitung« dela 29 Ianuarie n. scrie: Ierĭ séră s'a aprinsŭ casa ţĕranului Pavelŭ *Pascu* din comuna învecinată *Chişeneu.* Casa sta deja în flacărĭ, când soţia lui Pascu observà, că băiatulŭ ei celŭ mai micŭ în vêrstă de $1\frac{1}{2}$ anĭ a rĕmasŭ din nebăgare de sémă în leagănŭ. Nefericita mamă se ruga în genunchĭ pentru ajutorŭ, dér nimenĭ nu voia sĕ între în casa, care ardea şi sta sĕ se dĕrîme. Deodată se iviră doi băieţĭ de câte 12 anĭ, *Moise* şi *Cocióbă*, carĭ alergară în curtea casei. Mulţimea se uita uimită la ei. Incercarea de a întra prin uşa casei nu a succesŭ, căcĭ acésta era deja în flacărĭ. Dér vitejii tinerĭ nu-şĭ perdură curagiulŭ, ci săriră prin feréstră în odaia plină de fumŭ. Cu îngrijire şi témă aştepta mulţimea sĕ soséscă tinerii liberatorĭ, când deodată mama băiatului dĕdù unŭ ţipetŭ de bucuriă. Ea observà mai ântêiu cum liberatorii băiatului stăruiau a străbate prin fumŭ şi focŭ şi cum ei pârliţĭ de focŭ aduceau în braţele lorŭ băiatulŭ scăpatŭ. Copilulŭ a rĕmasŭ nevătĕmatŭ de flacărĭ, ér băieţii au fostŭ arşĭ la tălpile piciórelorŭ şi la mânĭ. După vre-o câteva minute se dĕrîmà casa formândŭ o ruină de cenuşă şi jarŭ.

—x—

Deunăḑile, spunŭ foile din *Seghedinŭ*, a fostŭ acolo unŭ *agentŭ secretŭ alŭ poliţiei rusescĭ*, care urmărea pe nisce defraudatorĭ de mai multe milióne, ce fugiseră în Ungaria şi în urmărirea cărora se trimeseseră mai mulţĭ agenţĭ secreţĭ poliţienescĭ. Unŭ defraudatorŭ a fostŭ prinsŭ în Vaţŭ, dér tovarăşulŭ-sĕu o luase la timpŭ la sănătósa spre Seghedin. Aci însĕ nu s'a datŭ de urma lui şi astfelŭ agentulŭ rusŭ după o şedere de douĕ ḑile în Seghedinŭ, a plecatŭ fără ispravă.

—x—

Secretarulŭ financiarŭ dela direcţiunea financiară din Pesta, Bela *Kubinyi*, fù trasŭ în cercetare pentru stórcere de banĭ şi mituirĭ, şi condamnatŭ la perderea oficiului sĕu. Condamnatulŭ apelà la ministerulŭ de finance, care ilŭ scăpà de pedépsă prin graţiare, dér dreptŭ »pedépsă« ilŭ permutà la direcţiunea financiară din Neusohl. Óre totŭ aşa ar fi păţitŭ unŭ Nemaghiarŭ?

—x—

Rĕu de totŭ îi merge şi *teatrului ungurescŭ* din *Alba-regală.* Cu abonamentele abia se potŭ acoperi lefurile personalului corului, ér publiculŭ se duce în aşa de micŭ numĕrŭ la teatru, încâtŭ actorii, carĭ jócă la parte, n'au primitŭ de sĕptĕmânĭ întregĭ nicĭ unŭ banŭ. Societatea actorilorŭ s'a adresatŭ reuniunei teatrale cu rugarea d'a o sprijini, căcĭ altfelŭ trebue sĕ se disolve. De ce nu s'a adresatŭ Kulturegyletului din Pesta?

—x—

Douĕ companii din batalionulŭ 2 alŭ regimentului *de geniu* staţionatŭ în *Pesta* au plecatŭ: una la Mostarŭ şi alta la Cattaro.

—x—

»Liberalului" din Iaşĭ i se comunică, că mediculŭ-şefŭ alŭ corpului alŭ IV-lea de armată, d. *Dr. Otremba,* a reuşitŭ încă cu câţi-va anĭ înainte a usca şi pulverisa ast-felŭ carnea, încâtŭ se póte conserva fórte bine, apoi în acelaşĭ timpŭ este, în urma pregătirei şi adăugirei unorŭ mirodeniĭ, ceva mai nutritóre ca carnea în sine, şi—lucru de căpeteniă pentru campaniă—este în volumŭ şi greutate atâtŭ de redusŭ, încâtŭ uşuréză considerabilŭ sarcina soldaţilorŭ şi aşa destulŭ de împovăraţĭ în timpulŭ mobilisărei. Informatorulŭ nostru ne asigură, că mâncările făcute din acestŭ prafŭ de carne (bulionŭ, cotletŭ, pesmeţĭ) suntŭ gustóse de minune, precum s'a convinsŭ la unŭ dejunŭ făcutŭ din prafŭ de acesta vechiu de doi anĭ. Ţĕranulŭ şĭ-ar putea mai uşorŭ cumpĕra de acésta, decâtŭ carne, care mai cu sémă în timpulŭ verei pe la sate nicĭ nu se tae şi astfelŭ alocurea nicĭ nu afli de cumpĕratŭ. Şi apoi câtŭ de rentabilă intreprindere arŭ fi când afli chilo de carne (slabă cum sĕ cere la acestŭ prafŭ) până şi cu ḑece banĭ.

—x—

Cu 1 Februariu c. s'a deschisŭ între *Austro-Ungaria şi Bulgaria* o *comunicaţiune telegrafică pentru mandate postale*, prin care se potŭ mijloci pe cale telegrafică sume de banĭ până la 200 fl. eventualŭ 500 fr.

—0—

D-lŭ învĕţătorŭ poporalŭ Silvestru Mureşanu din *Rodna-vechiă* ne trimite pentru informarea publicului şi a editorilorŭ de călindare următórele date: Inaltulŭ Ministeriu reg. ung, de agronomiă, industriă şi comerciu cu ordinaţiunea sa din 5 Noemvre 1886 Nr. 56,796 a concesŭ în comunitatea opidană Rodna-vechiă, vechiulŭ Ruconium (Ó Radna, Alt Rodna) sĕ se ţină pe viitorŭ 6 têrgurĭ de ţéră (bîlciurĭ) împreunate cu têrgurĭ de vite Aceste ḑile de târgŭ suntŭ de a se ţiné în următórea ordine şi anume: 1. Sâmbătă înainte de 26 Februariu st. n. 2. In 4 Maiu st. n. 3. Sâmbăta ultimă din Iuniu st. n. 4. In 10 Augustŭ st. n. 5. Sâmbăta ultimă din luna lui Octomvre st. n. 6. Mercurĭ înainte de 18 Decemvre st. n. Datele acestea rĕmânŭ neschimbate pentru fiecare anŭ. Têrgulŭ ultimŭ din Decemvre s'a ţinutŭ şi în anulŭ espiratŭ, resultatulŭ a fostŭ îndestulitorŭ, numai preţurile slabe.

—x—

Fóia oficială a publicatŭ ordinaţiunea privitóre la art. de lege XXIV din 1885 pentru esecutarea *disolvării comuniunilorŭ de cassă* în fostele graniţe militare.

—0—

In Ianuariu *s'au depusŭ la cassele din locŭ* fl. 457 mii, s'au ridicatŭ fl. 349 mii, cu finea lunei s'au aflatŭ în numĕrarŭ fl. 151 mii.

—x—

„*Meseriaşulŭ Românŭ,*" fóiă pentru meseriaşĭ şi pentru toţĭ iubitorii de meserii, ce apare în Braşovŭ sub redacţia d-lui B. Baiulescu, ese dela 1 Ianuariu a. c. în mărime de câte o cólă, totŭ de câte douĕ orĭ pe lună şi costă totŭ numai 1 fl. 20 cr. pe unŭ anŭ întregŭ sau 60 cr. pe $\frac{1}{2}$ anŭ ca şi mai nainte. Acéstă fóiă urmăresce mersulŭ meserielorŭ la noi, la Românĭ, şi în streinătate; aduce articulĭ de specialitate pentru meseriaşĭ şi articulĭ, carĭ potŭ fi de folosŭ orĭ cărui economŭ; stăruesce a se forma la Românĭ classa mijlociă, tractéză cestiun. higienice şi preste totŭ lucrurĭ, carĭ potŭ servi la conservarea şi înaintarea poporului nostru. Pentru petrecere şi variaţiune aduce aprópe în fiecare numĕrŭ povestirĭ, poesii, anecdote şi împărtăşirĭ din lume etc. Se recomandă tuturorŭ meseriaşilorŭ şi în genere tuturorŭ iubitorilorŭ de meserii.

—x—

Nu de multŭ a muritŭ în Italia fostulŭ proprietarŭ românŭ *Nicolescu.* Vĕduva reposatului, la cererea ei, primi încuviinţarea sĕ transpórte cadavrulŭ bărbatu-sĕu la Bucurescĭ. Dér femeea n'avea banĭ gata, aşa că numai până la Pesta putù fi transportatŭ cadavrulŭ, unde sosì la 28 Ianuariu. Vĕduva făcù paşĭ la poliţiă şi la consululŭ românŭ din Pesta. Acesta îi puse la disposiţiă banii necesarĭ, aşa cadavrulŭ putù fi transportatŭ până la Orşova. Póte că şi aci va fi aflatŭ biata femeiă ajutorŭ pentru transportarea cadavrului la loculŭ destinatŭ.

—0—

Direcţiunea financiară din *Sătmarŭ* a transferatŭ pe oficialulŭ de dare cl. IV *Iónŭ Trahanŭ* din *Sighetŭ* în aceiaşĭ calitate la oficiulŭ de dare din *Baia-Mare.*

—x—

Duminecă în 25 Iannuriu st. v. d-lŭ *Michailŭ T. Stănescu* îşĭ va serba cununia sa cu d-şóra *Victoria I. Nacianŭ* în biserica Sf. Ioan din Ploiescĭ. Adresămŭ tinerei părechĭ cele mai călduróse urărĭ de fericire!

—x—

Societatea „*Crucea Roşiă*" din *România* a începutŭ sĕ dea semne de viéţă. In Bucurescĭ, în Ploescĭ, în Craiova, în Focşanĭ, în Tulcea etc. se lucréză pentru sporirea fondurilorŭ societăţii prin balurĭ şi prin lotêrii.

—x—

Unŭ fugarŭ politicŭ bulgarŭ a comisŭ la 31 Ianuariu în *Bucurescĭ* unŭ atentatŭ contra dragomanului agenţiei bulgare, care a fostŭ uşorŭ rănitŭ.

—x—

In *Nürnberg* s'a arestatŭ în ḑilele acestea şefulŭ unei *bande internaţionale de pungaşĭ*, carĭ de anĭ de ḑile pungăşesce lumea pe căile ferate în Austro-Ungaria, Germania, România şi Rusia. Pungaşulŭ se numesce Bern şi în Varşovia a fostŭ condamnatŭ cu deportaţiune în Siberia, de unde a fugitŭ. In Pesta găsise în „madame" Blueffstein o protectóre ce făcea jertfe pentru elŭ. Arestarea lui s'a întêmplatŭ astfelŭ: Călĕtorea cu unŭ călĕtorŭ într'unŭ cupeu cl. I; adurmindŭ călĕtorulŭ, Bern ilŭ stropì cu o substanţă ameţitóre şi sĕ apucà sĕ-lŭ pungăşéscă. Călĕtorulŭ însĕ se deşteptà fără veste şi punêndŭ mâna pe Bern ilŭ predete pe mâna poliţiei.

Ni se trimite din Aradŭ spre publicare următórea

DECLARAŢIUNE

Comitetulŭ, constituitŭ pentru arangiarea balului anunţatŭ la 17 Februariu, aflândŭ că „Reuniunea femeilorŭ române din Aradŭ şi provinciă" ca atare nu arangiază balŭ în carnevalŭ, s'a simţitŭ motivatŭ a arangia însuşĭ pe propriulŭ sĕu risicŭ balulŭ tradiţionalŭ românescŭ, în favorulŭ acelei reuniunĭ.

Apocrifulŭ »Avisŭ" despre balulŭ proiectatŭ pe „Aprilie" ce s'a colportatŭ ulteriorŭ per abusum în numele Reuniunei, — care nu va fi declinândŭ dela sine spriginulŭ ce i se ofere din partea ómenilorŭ, carĭ pórtă la inimă cultura femeei române, — se póte reduce la manevra unei fracţiunĭ ce tinde a paralisa reuşita balului deja anunţatŭ.

Astfelŭ, balulŭ anunţatŭ pe 17 Februariu se va ţiné, ceea ce se aduce la cunoscinţa onoratului publicŭ spre orientare.

Pentru comitetulŭ arangiatorŭ.

Aurelŭ Suciu.

Conferinţele ministeriale din Viena.

In ḑilele acestea s'au ţinutŭ în Viena câteva conferinţe de mare însemnătate la care au luatŭ parte atâtŭ

---

*) O asemenea disertaţiune a d-lui Porcius, membru alŭ Academiei române, s'a publicatŭ, décă nu ne înşelămŭ, în fóia Associaţiunei. Red.

ministrii austriacĭ, cătŭ şi cei ungurescĭ. In aceste consilii de ministri s'au desbătutŭ *cestiunea pactului* şi *cestiunea luărei de mĕsurĭ militare* pentru casulŭ unui eventualŭ rĕsboiu.

Cu privire la pactŭ, o înţelegere definitivă nu s'a putută stabili. Guvernulŭ ungarŭ s'a arătatŭ dispusŭ a primi hotărîrea camerei deputaţilorŭ austriacĭ privitóre la vama pe petroleu, ér ce privesce darea pe zaharŭ, miniştrii ungurescĭ au consimţitŭ la sporirea moderată a premielorŭ de esportŭ şi la suma totală a bonificărei de esportŭ, ba suntŭ înclinaţĭ a consimţi şi la unele modificărĭ ale disposiţiunilorŭ asupra comunicaţiunei zaharului nesupusŭ dării înăuntrulŭ teritoriului vamalŭ. Mai suntŭ şi alte disposiţiunĭ la care consimte guvernulŭ ungurescŭ. Tóte aceste concesiunĭ le-a făcutŭ guvernulŭ ungurescŭ cu condiţiunea, ca guvernulŭ austriacŭ sĕ consimtă la o reformă a dării pe spirtŭ, care în prima linia are de scopŭ o sporire a venitului dării şi dela care guvernulŭ ungurescŭ îşĭ promite unŭ nou venitŭ de mai multe milióne. Guvernulŭ austriacŭ a declaratŭ că e gata a primi şi a stărui pentru propunerile asupra dării pe zaharŭ. Cu privire la darea pe spirtŭ, Dunajewski dise că în principiu e admisibilă o sporire, dér trebue sĕ esamineze mai ânteiu propunerile guvernului ungurescŭ şi sĕ le supună unei espertise. In urma acestorŭ declaraţiunĭ tractările s'au amânatŭ.

De altă parte »B. Korr.« e informată că în nicĭ o direcţiune nu s'a ajunsŭ la o înţelegere asupra pactului şi se bănuesce că guvernulŭ austriacŭ n'are nicĭ unŭ interesŭ esenţialŭ sĕ se'ncheiă pactulŭ. Guvernulŭ ungurescŭ a făcutŭ propunerĭ alternative şi décă acestea nu vorŭ duce la o înţelegere, atuncĭ orĭ ce tractărĭ ulterióre suntŭ lipsite de orĭ ce basă.

Cu privire la luarea de mĕsurĭ militare, s'au luatŭ două felurĭ de hotărîrĭ. In prima linia s'a tractatŭ de acoperirea cheltuelilorŭ, care s'au credutŭ necesare din partea administraţiunei de rĕsboiu pentru procurarea de articole de îmbrăcăminte şi de nutrimentŭ. Cifra încă nu e stabilită, dér se vorbesce de 40 milióne fl. Aceste credite se 'nţelege că numai delegaţiunile le potŭ încuviinţa ca credite suplimentare la bugetulŭ pentru 1887 şi de aceea a trebuitŭ sĕ se ia în vedere convocarea delegaţiunilorŭ în sesiune estraordinară. In a doua linia s'a tractatŭ şi de astfelŭ de cheltuelĭ, care suntŭ cerute de activarea şi înarmarea glótelorŭ, şi aceste credite le încuviinţéză parlamentele din Viena şi Pesta, prin urmare acestorŭ corpurĭ representative li se vorŭ presenta proiecte în acéstă direcţiune. Referitorŭ la terminulŭ convocărei delegaţiunilorŭ se dice că va fi în Martie séu Aprilie, dér nu e eschisă credinţa, că *va putea fi şi în Februariu*, după gravitatea situaţiunei din afară.

Asupra apropiatei convocărĭ a delegaţiunilorŭ, fóia ministerului de esterne din Viena »Fremdenblatt«, după ce arată că conferinţele ministeriale s'au încheiatŭ sub preşedinţa Maiestăţii Sale, scrie următórele:

„Se scie că activarea glótelorŭ în sensulŭ legei respective era reservată pentru unŭ timpŭ mai întârdiatŭ şi pentru esecutarea ei se prevĕduse unŭ timpŭ mai îndelungatŭ. Intr'aceea se ivì situaţiunea politică generală ameninţătóre, care pretinde esecutarea legii în timpulŭ celŭ mai scurtŭ şi prin urmare se ivesce şi necesitatea d'a se încuviinţa mijlócele pentru acésta pe cale constituţională în celŭ mai scurtŭ timpŭ. Mai departe obiectulŭ desbaterilorŭ au fostŭ şi comandele necesare pentru complectarea înarmărei armatei nóstre comune, a cărorŭ urgenţă s'a stabilitŭ deja în conferinţele ministeriale ţinute la începutulŭ acestei lunĭ şi privescŭ procurărĭ de obiecte de îmbrăcăminte, de nutrimentŭ şi de echipamentŭ. Deórece situaţiunea a devenitŭ şi mai ameninţătóre în vestulŭ Europei, la o întrerupere a acestorŭ mĕsurĭ nu se póte cugeta, ci din contră trebue sĕ se continue, prin urmare va fi necesară o sumă mai mare de banĭ pentru acoperirea căreia e absolutŭ necesarŭ sĕ se îngrijéscă, aşa că *e imperiosŭ cerută convocarea delegaţiunilorŭ* într'o sesiune *ad hoc* pentru aprobarea mĕsurilorŭ arĕtate mai susŭ şi luate de administraţiunea de rĕsboiu“.

Cestiunea bulgară.

Programele, carĭ se vorŭ discuta dilele acestea la Constantinopolŭ pentru terminarea crisei din Bulgaria, suntŭ, după diarele din Viena, următórele:

Programulŭ bulgarŭ. Marea Sobranie îndată după întórcerea delegaţilorŭ bulgarĭ dela Constantinopolŭ va fi convocată şi regenţii îi vorŭ remite puterile formându-se astfelŭ unŭ cabinetŭ de coaliţiune, compusŭ din tóte partidele. Se va convoca apoi o nouă Sobranie pentru a alege pe principe.

Programulŭ rusŭ. Retragerea regenţilorŭ actualĭ şi înlocuirea lorŭ cu alţii agreaţĭ de Rusia, care apoi va retrage candidatura principelui de Mingrelia. Alegerea unei nouĕ Sobranie, căreia Rusia îi propune pe candidatŭ, după ce acesta va fi agreatŭ de tóte puterile, probabilŭ pe principele George de Leuchtenberg, care în acelaşi timpŭ va fi numitŭ şi guvernatorŭ generalŭ alŭ Rumeliei Orientale.

Rusia nu se va amesteca în afacerile interne ale ţĕrei. Tóte posturile de miniştri vorŭ fi ocupate de Bulgarĭ, cu escepţiunea aceluia de rĕsboiu, la care va fi numitŭ unŭ Rusŭ, precum şi comandanţii corpurilorŭ armatei vorŭ fi de asemenea oficerĭ ruşĭ. Şefii de regimente şi bataliónе vorŭ fi Bulgarĭ, ér pentru acoperirea golului, Rusia va trimite într'unŭ timpŭ de duoi trei anĭ mai mulţĭ oficerĭ ruşĭ.

Incâtŭ pentru *programulŭ lui Zankoff*, acela e consideratŭ de Austria şi Anglia ca unŭ *maximum* ce ar impune Bulgarilorŭ condiţiunĭ prea aspre. Va trebui dér ca posiţiunile ambelorŭ partide sĕ fiă astfelŭ întocmite, ca nicĭ una sĕ nu aibă o supremaţiă asupra celeilalte, căcĭ altfelŭ isbucnirea turburărilorŭ în ţĕră ar fi în neputinţă de a se putea înlătura.

In faţa deosebirei acestorŭ programe, nicĭ o putere nu speră, că tractările vorŭ duce la unŭ bunŭ resultatŭ.

Sciri militare.

România. Cele 6000 puscĭ cu repetiţiune comandate de guvernulŭ românŭ la o fabrică din Germania trebue sĕ fie predate celŭ mai târdiu la 1-iu Martie viitorŭ. In cele dintâiu dile ale lui Aprilie, trupele care vorŭ fi armate cu acele puscĭ se vorŭ concentra pentru exerciţii.

Bulgaria. Se scrie din Rusciucŭ, că în sĕptĕmâna acésta s'a debarcatŭ acolo o mare cantitate de puscĭ şi de cartuşe sosite pe unŭ batelŭ cu vaporŭ austriacŭ.

Spania. In faţa situaţiunei ameninţătóre sĕ facŭ cu grabă înarmărĭ în marină. Camera a votatŭ pentru întărirea flotei de rĕsboiu 250 milióne francĭ pentru procurarea de corăbii cuirasate. Organisarea armatei de uscatŭ merge înainte, se studiază cestiunea puscei de repetiţiă. Ataşatulŭ militarŭ spaniolŭ la Viena, colonelulŭ Valles, a trimisŭ guvernului sĕu unŭ numĕrŭ de modele, care s'au presentatŭ ministrului de rĕsboiu.

Grădisce, în Ianuariu 1887.

Domnule redactorŭ! Binevoiţĭ a înregistra în colónele multŭ preţuitei foi „Gazeta Transilvaniei« o faptă generósă, carea merită recunoscinţa cea mai adêncă nu numai pentru însemnătatea darului oferitŭ, déră mai vêrtosŭ pentru manifestaţiunile binevoitóre şi simpatice ale marinimosului dăruitorŭ faţă cu poporulŭ ruralŭ şi faţă cu suferinţele lui felurite.

D-lŭ Dr *Dominicŭ Kamel* de Hardegger — unulŭ dintre cei mai avuţĭ şi mai generoşĭ nobilĭ din Moravia — a donatŭ la clădirea din nou a bisericei gr. cat. română din Petroşenĭ — ţéra Jiului — 10 fl. v. a. éră d-na Clothilda de Hardegger pentru clădirea superedificatelorŭ arse în a. 1882 — din Grădisce — 50 fl. v. a.

Atrasŭ de faima acestui ţinutŭ privitóre la mulţimea fiéreloŭ sĕlbatice şi cu deosebire a urşilorŭ, carĭ în adevĕrŭ după restrîngerea folosirei puscelorŭ s'au înmulţitŭ forte, D-sa ca vênătorŭ pasionatŭ a tostŭ luatŭ încă înainte cu trei anĭ arêndа vênatului peste teritoriulŭ extinsŭ alŭ comunei Clópotiva — ţéra Haţegului — şi succesive linia întrégă cătră apusŭ până la Bauţariulŭ de josŭ, mărginaşŭ cu confiniele militare de odiniórа, vêrsândŭ sume enorme în cassele comunale pentru folosirea acestui dreptŭ, carele până aci nu aducea nicĭ unŭ venitŭ. Aşa a depusŭ singurŭ pentru teritoriulŭ Clopotivei pe 3 anĭ suma însemnată de 900 fl. v. a. Poporulŭ nostru săteanŭ — sub impresiunile triste ale trecutului — de altmintrelea fórte reservatŭ faţă cu străinii, condusŭ de instinctulŭ sĕu naturalŭ a înţelesŭ insuşirile nobile şi binevoitóre ale d-lui Dr. Kamel şi l'a întâmpinatŭ şi cuprinsŭ cu cea mai mare bucuriă şi rară însufleţire aşa cătŭ cei mai mulţĭ sătenĭ îi oferéu serviciile sale în escursiunile de munte nu atâtŭ pentru câştigŭ materialŭ, carele însĕ curgea cu o rară liberalitate, cătŭ mai vêrtosŭ pentru persóna sa simpatică şi afabilitatea, cu carea tracta pe celŭ din urmă dileriu şi diua sosirei D-sale în comună era totdéuna di de sĕrbătóre.

Când amintescŭ acesti trăsurĭ nobile ale d-lui Dr. Kamel, carele ocupă prin avere materială şi prin cultură scienţifică şi morală superióră o înaltă posiţiune socială, îmĭ vine aminte tractarea durǎ şi adeseorĭ neomenósă a multorŭ individĭ puşĭ în funcţiunĭ publice, carĭ cu tóte că trăiescŭ de pe spatele plugariului, nu'i permitŭ aceluia nicĭ aceea mângăiere sufletéscă de a'şĭ vedea recompensate jertfele aduse prin o tractare umană şi binevoitóre. Şi cătŭ de uşorŭ uită poporulŭ orice sacrificiu şi e în stare a întinde corda forţelorŭ sale până la estremitate, când se vede tractatŭ cu blândeţe şi prevenire! Şi chiarŭ prin acéstă tractare blândă şi afabilă, isvorită din cultura adevĕrată şi din bunătatea inimei sale, şi-a câştigatŭ d-lŭ Dr. Dominicŭ Kamel cea mai viuă recunoştinţă în inimile tuturorŭ, carĭ au avutŭ fericirea de a-lŭ cunósce.

Primésca decĭ ilustrulŭ donatorŭ pe cale publică cea mai meritată mulţămită şi fiă convinsŭ, cumcă inimele celorŭ împărtăşiţĭ vorŭ reaminti cu scumpătate numele lorŭ şi fapta generósă se va păstra viu în inimele mulţămitóre.—*u*.

Ultime sciri

Bruxela, 19 Ianuariu. — Regele prepară unŭ mesagiu cătră Cameră, relativŭ la cea mai repede esecutare a reformei militare. Disposiţiunea cercurilorŭ oficiale de aicĭ e fórte posomorîtă; se urmărescŭ cu nelinişte pregătirile de rĕsboiu germane şi francese.

Viena, 1 Februariu. — S'au contractatŭ pentru trebuinţele armatei 15,000 hectolitri ovĕsŭ, 2860 htl. grâu, 6000 tone făină, 500,000 scândurĭ şi 1000,000 părechĭ ghete, resp. cisme, apoi mantale, cămăşĭ, cearşafurĭ pentru 200,000 glotaşĭ. La 31 Ianuariu s'au mai contractatŭ încă marĭ cantităţĭ de scândurĭ şi 12,000 tone făină. Tóte aceste pregătirĭ trecŭ negreşitŭ peste ceea ce se póte numi mĕsurĭ de precauţiunĭ defensive şi lumea a începutŭ a se îngriji. Creditele suplimentare cerute de guvernŭ se urcă la 45 milióne florinĭ, ceea ce împreună cu sumele cerute înainte se urcă la 60 milióne florinĭ.

Berlinŭ, 1 Februariu. — Din sorginte oficiósă sĕ anunţă, că la 20 Februariu unŭ regimentŭ de infanteriă francesă şi unŭ regimentŭ de cavaleriă francesă vorŭ ocupa baracele ce s'au construitŭ la Deuze.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PETERSBURGŬ, 3 Februariu. — **Unŭ ucazŭ alŭ Ţarului interdice esportulŭ cailorŭ peste graniţele europene şi transcaucasice.**

DIVERSE.

Omorîtoru prinţului Louis Napoleon. — Exploratorulŭ Africei d. Einwald, fiindŭ în Lipsca, a povestitŭ, că în escursiunile sale prin ţéra Zuluşilorŭ a făcutŭ cunoscinţă cu rĕsboiniculŭ, care a dirigiatŭ ataculŭ asupra prinţului Louis, fiiulŭ împĕratului Napoleon III, şi la străpunsŭ cu suliţa. După ce i s'a spusŭ acestui rĕsboinicŭ, câte avantage politice ar fi avutŭ dênsulŭ şi ai lui, décă ar fi făcutŭ prisonierŭ pe prinţulŭ, Zulusulŭ a rĕmasŭ nemângăiatŭ. Loculŭ unde a fostŭ omorîtŭ prinţulŭ e însemnatŭ cu o peatră comemorativă, în giurulŭ căreia s'a formatŭ o pădure de coniferĭ, din care Einwald a adusŭ ramure, precum şi florĭ crescute pe mormêntŭ, pe care le-a dăruitŭ celorŭ ce facŭ colecţii de rarităţĭ.

***

Arestare de spionĭ la Lyon. — »Corespondinţa Havas« publică următórele amĕnunte în privinţa arestării unorŭ spionĭ la Lyon: Prefînşii Englesĭ nu erau altceva decâtŭ nisce spionĭ prusianĭ. Depeşĭ succesive au fostŭ trimise ambasadei Engliterei, care a rĕspunsŭ că indivizii în cestiune nu erau de locŭ cunoscuţĭ. Identitatea lorŭ este aprópe stabilită acum, dér autoritatea judiciară ca şi direcţiunea poliţiei păstréză asupra acestei afacerĭ cea mai absolută discreţiune. Diua, mai mulţĭ ofiţerĭ din statulŭ majorŭ s'au dusŭ la palatulŭ justiţiei şi au avutŭ cu d. procurorŭ generalŭ, d. Bloch, fórte lungĭ întrevorbirĭ. Comandantulŭ Michel, dela alŭ 28-lea de vênătorĭ şi adjutantulŭ d. Beauchamps, au fost de asemenea chemaţĭ. Cei doi Germanĭ ocupau la hotelulŭ »Universalŭ« camera cu Nr. 1. Bagajele lorŭ au fostŭ secuestrate, precum şi o mulţime de scrisorĭ în limba germană. Tóte acestea au fostŭ transportate la parchetŭ. Traducerea scrisorilorŭ secuestrate se va face îndată. Soldatulŭ Pareinty a fostŭ din nou întrebatŭ şi chematŭ a procura informaţiunĭ asupra propunerilorŭ ce i s'au făcutŭ. Elŭ a spusŭ că Germanii l'au întrebatŭ pe largŭ asupra situaţiunii materiale şi morale a soldatului. Ei ţineau sĕ aibă şi o puşcă. Eĭ sĕ adresau, de faptŭ, la unŭ batalionŭ care tocmai făcuse încercarea nuoilorŭ puscĭ cu repetiţiă.

Acestŭ batalionŭ a avutŭ, în cursŭ de câteva dile, 150 de puscĭ cu repetiţiă de calibru micŭ, după modelulŭ din Chalons; elŭ a făcutŭ, cu nouĕle nóstre puscĭ regulamentare, experinţe alŭ căroră resultatŭ a fostŭ admiratŭ de toţĭ ofiţerii. Spionii germanĭ au încercatŭ în deosebite rêndurĭ, sĕ cumpere una din aceste puscĭ de calibru micŭ, eĭ s'au adresatŭ pe rêndŭ la scóla normală de tirŭ de pe câmpia dela Chalons şi la manufactura dela Saint-Etienne şi dela Chatillerault. Trebue s'o spunemŭ, spre onórea întregului nostru personalŭ, că aceste avansurĭ au fostŭ fără resultatŭ. Spionii au venitŭ atuncĭ la vênătorulŭ dela Lyon. şi se scie deja primirea ce li s'a făcutŭ. Aflămŭ, că este vorba a se face o a treia arestare: aceea a unui individŭ care a fostŭ vĕdutŭ dilele trecute cu cei doi spionĭ deja arestaţĭ. Acestŭ individŭ, fórte bine îmbrăcatŭ şi vorbindŭ în perfecţiă franţuzesce, se pretinde comisionarŭ în mătăsărie, el se punea în relaţiunĭ cu mai mulţĭ sub-ofiţerĭ dela batalionulŭ de vênătorĭ. Elŭ a promisŭ, se pare, unuia din eĭ, într'o cafenea, sĕ facă a dobêndi unŭ concediu de optŭ dile spre a merge sĕ vadă pretinsele fabricĭ ce posede la Belfort.“

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Februariu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	94 40
Rentă de hârtiă 5%	85 10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	— —
Bonurĭ rurale ungare	103.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 20
Bonurĭ rurale transilvane	103 20
Bonurĭ croato-slavone	103 20
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118 75
Renta de hărtiă austriacă	75.65
Renta de arg. austr.	80 50
Renta de aurŭ austr.	109 20
Losurile din 1860	133.50
Acţiunile băncel austro-ungare	864 —
Act. băncel de creditŭ ung.	287.25
Act. băncel de creditŭ austr.	282.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.—
Napoleon-d'orĭ	10.07
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.15
Londra 10 Livres sterlinge	127.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Ianuarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	93—	94—
» convert. (6%)	86 1/2	87—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	33—	36—
Credit fonc. rural (7%)	101—	102—
» „ „ (5%)	85—	86—
» » urban (7%)	99—	99 1/2
» » » (6%)	92—	92—
» » » (5%)	81 3/4	82 1/2
Banca naţională a Românieĭ 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17. 1/2	18.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.03—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 3 Februariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.45	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.42	»	8.44
Napoleon-d'orĭ	»	10.10	»	10 13
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.33
Imperialĭ	»	10.30	»	10.33
Galbenĭ	»	6.—	»	6.02
Scrisurile fonc. »Albina»	»	101.—	»	102.—
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** a calei fer. or. de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12,48	—
Teinşă	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clusiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezŏ-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.33	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	--
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teinşă	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.